

PODIPLOMSKI ŠTUDIJ:
**ŽENSKE ŠTUDIJE
IN FEMINISTIČNA TEORIJA**

junij 2005

I. SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

Ženske študije in feministična teorija, ki so v svetu domala že povsem uveljavljene, tvorijo študijsko in raziskovalno polje, ki vključuje razne veje humanistike, družboslovja in deloma naravoslovja. Med najbolj znanimi in po bibliografiji razširjenimi študijskimi in raziskovalnimi področji je treba omeniti feministično teorijo, feministično literarno teorijo, feministično politično teorijo, feminizem in psihoanalizo itn. Seveda tu ne gre za preprosto podvojitve tradicionalnih ved in disciplin, ampak za specifično perspektivo, ki odločilno obeleži in premesti osnovno teoretsko zgradbo in razširja temeljni konceptualni aparat. To je perspektiva novejših teoretičnih tokov, ki se srečujejo na področju raziskovanja »ženski«, »ženske«, »ženskosti«, »spolov« in »spolne razlike«.

V novejšem času se je v svetu vse bolj uveljavil širši koncept »feministične teorije«, pri katerem je v ospredju odklik od predvsem empirično usmerjenih »ženskih študij« na raven refleksije o spolni razliki kot teoretskem in zgodovinsko obeleženem pojmu. Gre za vprašanje, kako vnesti novo perspektivo v obstoječe družboslovne, kulturološke, literarne, filozofske, umetniške, kritiške itn. diskurze. To je torej raven, ki konceptualno nadgrajuje feminizem kot družbeno gibanje in se ga loteva kot objekta teoretske analize, hkrati pa vključuje tudi kritičnost do samega feminističnega diskurza.

Ob tem je treba poudariti, da feministična teorija ni ne enovita ne sintetična teoretična smer, temveč imamo opraviti z raznorodnimi projekti, ki so bliže tem ali onim filozofskim in teoretskim tokovom, skupna pa jim je prav ideja o kategorijah »ženskosti«, »spolne razlike« itn. kot objektu konceptualne analize. Takšna tematizacija problema je pomembna tako z vidika »anti-esencialistične« naravnosti raziskovanja kot tudi z vidika poudarjanja simptomatične odsotnosti govora o »ženskah« v raziskovanju domala vseh obdobjih človeške kulture in na domala vseh področjih vednosti ter njihove zgodovine.

1. NASLOV IN VRSTA PROGRAMA S SMERMI IN USMERITVAMI

Magistrski in doktorski študij:
ženske študije in feministična teorija

SMERI (Z USMERITVAMI):

Feministična teorija in filozofija
Ženske študije na področju književnosti in literarne teorije
Feministična teorija in kulturološke študije
Feminizem in politična teorija

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA

Program magistrskega študija »ženske študije in feministična teorija« vodi do akademskega naziva magister/magistra ženskih študij in feministične teorije, program doktorskega študija pa do naziva doktorica feminističnih znanosti. Poglavitni cilj je poglobljeno seznanjanje z vodilnimi teoretičnimi usmeritvami, metodologijo znanstvenega in raziskovalnega dela, normami kritiškega vrednotenja itn. Študij usposablja za samostojno znanstveno-raziskovalno, svetovalno, in pedagoško delo na področju ženskih študij in feministične teorije.

3. TRAJANJE PROGRAMA

Za pridobitev magisterija traja študij štiri semestre, za pridobitev doktorata pa najmanj štiri leta.

Vpis ni omejen; število razpisanih mest bo navedeno v vsakoletnem razpisu. Pogoj za vpis je povprečna ocena 8 ali več in/ali aktivno udejstvovanje na področju ženskih študij.

4. POVEZANOST Z DRUGIMI PROGRAMI

Študijski program je zastavljen izrazito interdisciplinarno in povezuje vede, discipline in smeri, ki se srečujejo na področjih ženskih študij in feministične teorije ter filozofije, sociologije, literarnih ved itd. Vanj se lahko vključijo diplomanti in diplomantke humanistike in družboslovja, z dodatnimi preizkusi tudi naravoslovja, na smer ženske študije in kulturološke študije pa tudi diplomanti in diplomantke umetniških akademij in arhitekture.

Vertikalno se študij navezuje na dodiplomski študij filozofije, sociologije kulture, germanistike in drugih humanističnih in družboslovnih ved.

V naslednji fazi načrtujemo tudi interdisciplinarni dodiplomski študij ženskih študij in feministične teorije.

5. NAČIN VKLJUČEVANJA V KREDITNI SISTEM ŠTUDIJA

Študent ali študentka ženskih študij in feministične teorije mora doseči uspešnost pri šestih predmetih, od katerih obsega posamezen predmet najmanj 15 ECTS-točk oz. 60 ur organiziranje študijskega dela. Izbor predmetov temelji na naslednjih načelih:

- skupni temeljni predmet magistrskega študija,
- dva predmeta iz seznama ženskih študij in feministične teorije (eden v neposredni povezavi s temo magistrskega dela),
- dva predmeta v dogovoru z mentorji iz seznama filozofskih, socioloških ali literarnih področij (eden v neposredni povezavi s temo magistrskega dela),
- en interdisciplinarni predmet v zvezi s temo magistrskega dela.

Oblika preverjanja znanja so izpiti, ki lahko potekajo kot zagovor seminarske naloge, in javni zagovor magistrskega dela (oz. doktorske disertacije). Preverjanje dela študija, ki je opravljen na tuji univerzi, potek v skladu s tamkajšnjimi zahtevami. Osnova za upoštevanje študija, opravljenega v tujini, je primerjava študijskega programa z zahtevami tega programa.

Kot krediti se lahko upoštevajo tudi publikacije, nastopi na konferencah in strokovnih posvetovanjih, sodelovanje pri raziskovalnem delu itn.

6. NAČIN VKLJUČEVANJA PROGRAMA V MEDNARODNO SODELOVANJE OZ. V SKUPNI EVROPSKI VISOKOŠOLSKI PROSTOR

Magistrski študij lahko poteka v sodelovanju s sorodnimi oddelki in ustanovami pri nas in v tujini, tako v obliki medinstitucionalnega povezovanja kot individualnih študijskih programov. Takšno sodelovanje obsega sodelovanje pri oblikovanju študijskih programov, vključevanje zunanjih in tujih predavateljev in predavateljic ter vključevanje naših predavateljev in predavateljic v programe partnerskih univerz in drugih ustanov, izmenjavo studentov, opravljanje posameznih delov programa na tujih univerzah, mentorstvo, sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih in razvojnih projektih itd.

7. NAČIN SAMOEVALVIRANJA PROGRAMA

Izvajanje magistrskega študija in njegovo uspešnost bo načrtno spremljala delovna skupina, ki je pripravila program, v sodelovanju z obstoječimi oddelki Filozofske fakultete, vključenimi v interdisciplinarni študij (mnenja študentov, ankete o primernosti in kakovosti programov, zanimanje za posamezne študijske smeri, primerjava s programi tujih univerz, predvsem v anglo-ameriškem kulturnem prostoru itd.).

8. RAZISKOVALNE OZ. STROKOVNE PODLAGE ZA IZVEDBO PROGRAMA *(reference visokošolskega zavoda in nosilcev programa)*

Program magistrskega študija ženskih študij in feministične teorije zajema področja, na katerih razvija Filozofska fakulteta raziskovalno in publicistično dejavnost. Fakulteta ima usposobljene univerzitetne učitelje za večino temeljnih predmetov v predmetniku, za ostale predmete pa se bo povezovala z ustreznimi raziskovalnimi in visokoškolskimi ustanovami in posameznimi strokovnjaki iz Slovenije in tujine.

9. KADROVSKE ZAHTEVE ZA IZVEDBO PROGRAMA IN PREDVIDENI NOSILCI

- izr. prof. dr. Milica Antić Gaber (sociologija)
- izr. prof. dr. Eva D. Bahovec (filozofija)
- red. prof. dr. Meta Gorsman (germanistika)
- red. prof. dr. Miran Hladnik (slavistika)
- red. prof. dr. Lev Kreft (filozofija)
- red. prof. dr. Ljubica Marjonovič Umek (psihologija)
- red. prof. dr. Maja Milčinski (filozofija)
- red. prof. dr. Drago Rotar (sociologija)
- red. prof. dr. Neva Šlibar (germanistika)
- doc. dr. Jelica Šumič Riha (filozofija)
doc. dr. Jože Vogrinc (sociologija)
in drugi občasni sodelavci in sodelavke.

10. MATERIALNI POGOJI ZA IZVEDBO PROGRAMA

Študij poteka v prostorih oddelkov za filozofijo, sociologijo kulture in germanistiko Filozofske fakultete. Na razpolago so ustrezni tehnični pripomočki ter avdio-vizualna oprema (videorekorder, grafoskop, videotop itn.). Potreben je poseben knjižni fond, ki razširja redno dejavnost obstoječih knjižnic.

(Poleg knjižnic oddelkov, vključenih v interdisciplinarni študijski program /filozofija, sociologija kulture, germanistika/ bi bilo v naslednji fazi treba oblikovati knjižnico s področja smeri, vključenih v študijski program /integrirano v obstoječe oddelke ali ločeno/.)

11. VIRI FINANCIRANJA

Financiranje iz proračuna (Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo), šolnina, dodatno sofinanciranje iz proračunskih sredstev ali iz sredstev zasebnih in mednarodnih fundacij.

12. PREDVIDEN OBSEG VPISA V PROGRAM

V magistrski študij ženskih študij in feministične teorije bomo vsako leto vpisali predvidoma 15 študentov in študentk.

13. MOŽNOSTI ZAPOSLOTITVE DIPLOMANTOV

Diplomanti in diplomantke magistrskega študija imajo možnost zaposlitve povsod tam, kjer se lahko zaposlujejo najvišje usposobljeni filozofi, sociologi, jezikoslovci in drugi strokovnjaki humanističnih študijskih smeri. To obsega pedagoško, svetovalno, znanstveno-raziskovalno delo itn.

14. SESTAVLJALCI PROGRAMA

Program je sestavila delovna skupina, ki pripravlja program nastajajočega Inštituta za ženske študije in feministično teorijo:

- izr. prof. dr. Milica Antić Gaber (sociologija)
- izr. prof. dr. Eva D. Bahovec (filozofija)
- red. prof. dr. Neva Šlibar (germanistika)

Predlog programa je sprejel svet Oddelka za filozofijo na seji dne 20. 3. 1996, svet Oddelka za germanistiko in svet Oddelka za sociologijo kulture. Soglasje k programu je dal Senat UL 5. 11. 1996 in Svet za visoko šolstvo dne 21. 2. 1997.

II. PODATKI O PREDMETNIKU

1. ŠTEVILO IN NAVEDBA PREDMETOV

PREDMETNIK

1. Obvezna skupna predmeta 2 x 11,25 KT
- epistemologija
- uvod v ženske študije in feministično teorijo

2. Izbirni predmeti 2 x 15 KT

Ženske študije in feministična teorija:

- uvod v ženske študije in feministično teorijo
- teoretski začetki feminizma
- feministična teorija in filozofija
- feminizem in politična teorija
- feministična teorija in kulturološke študije
- feministična literarna teorija
- feminizem in psihoanaliza

3. Izbirni predmet iz: 22,5 KT

Feministična teorija in filozofija:

- problem ženske v zgodovini filozofije
- problem ženske v sodobni filozofiji
- feministična teorija, epistemologija, zgodovina znanosti
- feministična teorija in socialna filozofija
- feministična teorija in etika
- feministična teorija in estetika
- feministična teorija in teorija orienta
- feminizem in psihoanaliza

Ženske študije na področju književnosti in literarne teorije:

- feministična literarna teorija
- žensko pisanje
- reprezentacija ženskih vlog in likov v literaturi
- feministični pogledi na literarno zgodovino
- konceptualizacija literarnih sistemov
- feministični pogledi na sistem žanrov
- spolna razlika v literaturi
- feministična analiza diskurzov
- feministično gledališče in teorija medijev

Ženske študije in kulturološke študije:

- ženske študije, feministična teorija in literarna teorija
- feminizem in filmska teorija
- feministična teorija in teorija medijev
- feministična teorija in umetnostna zgodovina
- feministična teorija in glasba
- kulturološke študije, feminizem in psihoanaliza

Feminizem in politična teorija:

- zgodovina feministične politične teorije
- feminizem in razsvetljenstvo
- sodobna feministična politična teorija
- feminizem in teorija države
- feminizem, pravo in politika
- politične pravice žensk
- formalno-pravna in dejanska enakost spolov
- novejša konceptualizacije politike, demokracije, enakosti itd.

Feminizem in psihoanaliza:

- feministična teorija, feminizem in psihoanaliza, francoska in anglo-ameriška tradicija
- feminizem in psihoanaliza v literarni teoriji
- filmska teorija, psihoanaliza, feminizem
- ženska seksualnost
- materinstvo in reprezentacija

4. Interdisciplinarni oz. zunajoddelčni predmet

15 KT

III. OKVIRNI UČNI NAČRTI PREDMETOV

1. IME PREDMETA, URNI OBSEG TER KREDITNO OVREDNOTENJE, KOT STA DOLOČENA V PREDMETNIKU

PREDMETNIKI PO POSAMEZNIH SKUPINAH

1. Obvezna skupna predmeta:

EPISTEMOLOGIJA

Izr. prof. dr. Eva D. Bahovec v sodelovanju z drugimi sodelavci in sodelavkami.

Trajanje: 30 ur

Študij je namenjen seznanjanju s temeljnimi koncepti osrednjih sodobnih teoretskih tokov, smeri in šol, ki tvorijo teoretsko in metodološko osnovo analiz, raziskovanj in aktualnih razprav na področju humanistike.

UVOD V ŽENSKÉ ŠTUDIJE IN FEMINISTIČNO TEORIJÓ

Izr. prof. dr. Eva D. Bahovec, red. prof. dr. Neva Šlibar v sodelovanju z izr. prof. dr. Milico Antić Gaber in drugimi sodelavkami in sodelavci

Trajanja: 60 ur

Študij je namenjen seznanjanju s temeljnimi teoretskimi smermi in tokovi ter glavnimi področji raziskovanja, ki se vključujejo v polje ženskih študij in feministične teorije. Glavni tematski sklopi: uvod v ženske študije in feministično teorijo; teoretski začetki feminizma; feministična teorija in filozofija; feministična teorija in politična teorija; feministična teorija in kulturološke študije; feministična literarna teorija; feminizem in psihoanaliza.

Literatura:

Literatura obsega izbor iz bibliografskih enot, navedenih za posamezno predmetno skupino, ter izbor iz temeljnih del strukturalizma in drugih sodobnih teoretskih smeri.

2. Predmetna skupina:

FEMINISTIČNA TEORIJA IN FILOZOFIJA

Izr. prof. dr. Eva D. Bahovec, red. prof. dr. Lev Kreft, izr. prof. dr. Mladen Dolar, izr. prof. dr. Jelica Šumić-Riha in sod.

Trajanje: vsak tematski sklop po 60 ur

Študij je namenjen seznanjanju s teoretskimi smermi in tokovi feministične teorije, ki posegajo v zgodovino filozofije ter v razna področja in discipline sodobne filozofije.

Glavni tematski sklopi: problem ženske v zgodovini filozofije; problem ženske v sodobi filozofiji; feministična teorija, epistemologija, zgodovina znanosti; feministična teorija in socialna filozofija; feministična teorija in etika; feministična teorija in estetika; feministična teorija in filozofija orienta; feminizem in psihoanaliza.

Literatura:

Ažuriran in skupini ter seminarjem prilagojen seznam literature bo objavljen na začetku študijskega leta, po vpisih in razgovorih s kandidatkami in kandidati.

Benhabib, S., Butler, J., Cornell, D., Fraser, N., *Feminist Contentions. A Philosophical Exchange*, Routledge, London in New York 1994.

Deleuze, J., in Guattari, F., *L'anti-Oedipe. Capitalisme et shizophrenie*, Minuit, Pariz 1972.

Derrida, J., *Izbrani spisi*, Krt, Ljubljana 1994.

Foucault, M., *Vednost-oblast-subjekt*, ur. Dolar, M., Krt, Ljubljana 1991.

Frazer, E., Hornsby, J., in Lovibond, S., *Ethics: Feminist Reader*, Blackwell, Oxford 1992.

Irigaray, L., *Speculum. De l'autre femme*, Minuit, Pariz 1974.

Irigaray, L., *Ethique de la différence sexuelle*, Minuit, Pariz 1984.

Mitchell, J., *Psychoanalysis and Feminism*, Alan Lane, London 1974.

Gilligan, C., *In a Different Voice*, Harvard University Press, Cambridge, Mass. 1982.

Haraway, D. J., in Hintikka, M. (ur.), *Discovering Reality. Feminist Perspectives on Epistemology, Metaphysics, Methodology, and Philosophy of Science*, reidel, Dordrecht 1983.

Haraway, D. J., *Primate Visions. Gender, race, and Nature in the World of Modern Science*. Routledge, New York 1989.

Harding, s., *The Science Question in Feminism*. Cornell University Press, Ithaca 1986.

Lacan, J., *Etika psihoanalize*, Delavska enotnost, Ljubljana 1988.

Lacan, J., *Spisi, Analecta*, Ljubljana 1994.

Loyd, G., *The Man of reason. »Male« and »Female« in Western Philosophy*, Routledge, London 1984.

MacKinnon, Catherine A. (1989), *Toward a Feminist Theory of the State*, Harvard, London: Harvard University Press.

Meyer, U. I., in Bennent-Vahle, H. (ur.), *Philosophinnen Lexikon*, ein-FACH-verlag, Aachen 1994.

Nagl-Docekal, H. (ur.), *Feministische Philosophie*, Oldenbourg Verlag, Wien, München 1990.

Nagl-Docekal, H., in Pauer-Studer, H. (ur.), *Jenseits der Geschlechter Moral*, Fischer, Frankfurt 1993.

Nye, A., *Feminist Theory and the Philosophies of Man*, Routledge, London in New York 1988.

Okin, Susan M. (1979), *Women in Western Political Thought*, Princeton: Princeton University Press.

Rose, J., *Ženskost in njeno nelagodje*, ur. Bahovec, E. D., *Analecta*, Ljubljana 1996.

Zeglin Brand, P., in Korsmeyer, C. (ur.), *feminism and Tradition in Aesthetics*, The Pennsylvania State University Press, University Park, Pennsylvania 1995.

3. Predmetna skupina:

ŽENSKÉ ŠTUDIJE NA PODROČJU KNJIŽEVNOSTI IN LITERARNE TEORIJE

(s poudarkom na nemški književnosti, druge književnosti se lahko vključijo po želji s sorodnim predmetnikom)

Red. prof. dr. Neva Šlibar v sodelovanju z red. prof. dr. Meto Grosman, red. prof. dr. Miranom Hladnikom in drugimi.

Trajanje: vsak tematski sklop po 60 ur

Glavni tematski sklopi:

- Feministična literarna teorija
- Žensko pisanje: »ženska estetika«, analize drugačnosti, telo in pisava
- Podobe, reprezentacije, projekcije, konstrukcije identitete, vloge in novi miti
- Feministični pogledi na literarno zgodovino: »pozabljene« pisateljice in pesnice, »patriarhalni« literano-zgodovinski koncepti, mehanizmi izključitve avtoric iz literarnih kanonov itd.
- Konceptualizacija literarnih sistemov: umetniško delo, literarnost estetskih in literarnih konceptov komunikacijskih kanalov, dopuščenih kodov itd.
- Feministično gledališče in teorija medijev: feministična dramska teorija; dramatičarke zadnjih dvajsetih let; teorije medijev.
- Feministični pogledi na sistem žanrov: pregled tradicionalnih žanrskih tipologij; (avto)biografski diskurz, »ženski« žanri: fragmentaričnost, rapsodničnost, asociativnost itd.; empirične analize ženskih bralnih navad (predvsem trivialnih žanrov in mladinske književnosti) itd.

Literatura:

Ažuriran oz. skupini ter seminarjem prilagojen seznam literature bo objavljen na začetku študijskega leta.

Barthes, R., *Mytologies*, Pariz 1957.

Barthes, R., *Plaisirs de texte*, Pariz 1973.

- Barthes, R., *Fragments d'un discours amoureux*, Pariz 1977.
- Becker-Cantarino, B., *Der lange Weg zur Mündigkeit. Frauen und Literatur in Deutschland von 1500-1800*, München 1989.
- Bovenschen, S., *Die imaginierte Weiblichkeit*. Frankfurt 1979.
- Brinker-Gabler, G., *Deutsche Dichterinnen vom 16. Jahrhundert bis zur Gegenwart*, Frankfurt 1978.
- Brinker-Gabler, G., *Deutsche Literatur von Frauen*, München 1988.
- Bürger, Ch., *Leben Schreiben. Die Klassik, die Romantik und der Ort der Frauen*, Stuttgart 1990.
- Bürger, Ch., *Mein Weg durch die Literaturwissenschaft*. Suhrkamp, Frankfurt/Main 2003.
- Cixous, H., *Weiblichkeit in der Schrift*, Berlin 1980.
- Derrida, J., *De la grammatologie*, Minuit, Pariz 1967.
- Eagleton, T. (ur.), *feminist Literary Theory*, Oxford, 1986.
- Felski, R., *Beyond Feminist Aesthetics*, London 1989.
- Freud, S., *Studienausgabe*, Fischer, Frankfurt, 1969-75.
- Gnüg, H., Möhrmann, R. (ur.), *Frauen Literatur Geschichte*, Metzler, Stuttgart/Weimar 1999.
- Irigaray, L., *Ce sexe qui n'en est pas un*, Minuit, Pariz 1977.
- Irigaray, L., *Speculum. De l'autre femme*, Seuil, Pariz 1974.
- Kristeva, J., *La révolution du langage poétique*, Seuil, Pariz 1974.
- Lindhoff, L., *Einführung in die feministische Literaturtheorie*, Stuttgart 1995.
- Moi, Toi, *Politika spola/teksta*. Ljubljana 1999.
- Pasero, U./Weinbach, Ch., *Frauen, Männer, Gender Trouble*. Frankfurt/Main 2003.
- Roeder, A. (ur.), *Herausforderungen an das Theater*, Frankfurt 1989.
- Schmidt, S., J., *Kognitive Autonomie und soziale Orientierung*, Suhrkamp, Frankfurt 1994.
- Weigel, S., *Die Stimme der Medusa. Schreibweisen in der Gegenwartsliteratur von Frauen*, Reinbek 1989.
- Weigel, E. (ur.), *feminism and Psychoanalysis. A Critical Dictionary*, Oxford 1992.

4. Predmetna skupina:

ŽENSKÉ ŠTUDIJE IN KULTUROLOŠKE ŠTUDIJE

Izr. prof. dr. Eva D. Bahovec, red. prof. dr. Meta Grosman, red. prof. dr. Miran Hladnik, red. prof. dr. Lev Kreft, red. prof. dr. Ljubica Marjanovič Umek, red. prof. dr. Drago Rotar, doc. dr. Jože Vogrinc.

Trajanje: vsak tematski sklop po 60 ur

Študij je namenjen seznanjanju s temeljnimi področji kulturoloških študij in njihovimi povezavami z ženskimi študijami in feministično teorijo.

Glavni tematski sklopi: ženske študije, feministična teorija in literarna teorija; feministična teorija in filmska teorija; feministična teorija in teorija medijev; feministična teorija in umetnostna zgodovina; feministična teorija in glasba; kulturološke študije, feminizem in psihoanaliza.

Literatura:

Ažuriran in skupini ter seminarjem prilagojen seznam literature bo objavljen na začetku študijskega leta.

De Lauretis, T., *Alice doesn't. Feminism, Semiotics, Cinema*, Macmillan, London 1984.

De Lauretis, T., *Technologies of Gender. Essays on Theory, Film, and Fiction*, Macmillan, London 1987.

Doane, M. A., *The Desire to desire. The Woman's Film of the 1940*, Indiana University Press, Bloomington 1987.

Freedman, B., *Staging the Gaze*, Cornell University Press, Ithaca 1991.

Gamman, L., in Marshment, M. (ur.), *The Female Gaze. Women as Viewers of Popular Culture*, The Woman's Press, London 1988.

Gilbert, S. M., in Gubar, S., *The Madwoman in the Attic*, Yale University Press, New Haven 1989.

Jacobus, M., *reading Woman. Essays in Feminist Criticism*, Methuen, London 1986.

Felman, Sh., *La folie e tla chose litteraire*, Seuil, Pariz 1979.

Felman, Sh., *What does a Woman Want? Reading and Sexual Difference*, The Johns Hopkins University Press, Baltimore and London 1993.

Gallop, J., *Around 1981. Academic Feminist Literary Theory*, Routledge, London in New York 1992.

Kaplan, C., *Sea Changes. Culture and Feminism*, Verso, London 1986.

Mitchell, J., *Psychoanalysis and Feminism*, Alan Lane, London 1974.

Modleski, T., *Loving with vengeance. Mass-produced Fantasies for Women*, Routledge, London in New York 1982.

Modleski, T., *Feminism without Women. Culture and Criticism in a »Postfeminist« Age*, Routledge, London in New York 1991.

Moi, T., *Sexual/textual Politics. Feminist Litarary Theory*. Methuen, London in New York 1985.

Nicholin, L., *Women, Art, and Power and Other Essays*, Thames and Hudson, London 1989.

Penley, C. (ed.), *feminism and Film Theory*, Routledge, London and New York 1988.

Penley, C., *The Future of an Illusion. Film, Feminism, and Psychoanalysis*. Routledge, London 1989.

Pollock, G., *Vision and Difference. Femininity, feminism and the Histories of Art*, Routledge, London in New York 1988.

Rose, J., *Sexuality in the Field of Vision*, Verso, London 1986.

Rose, J., *Ženskost in njeno nelagodje*, ur. Bahovec, E. D., *Analecta*, Ljubljana 1996.

Silvermann, K., *The Acustuc Mirror. The Female Voice in Psychoanalysis and Cinema*, Indiana University Press, Bloomington 1988.

Showalter, E., *A Literature of their Own*, Virago, London 1978.

Spivak, G. C., *In Other Worlds. Essays in Cultural Politics*, Routledge, Chapman in Hall, New York, 1987.

5. Predmetna skupina:

FEMINIZEM IN POLITIČNA TEORIJA

Izr. prof. dr. Milica Antić Gaber, doc. dr. Jelica Šumič-Riha, izr. prof. dr. Eva D. Bahovec v sodelovanju z drugimi sod.

Trajanje: vsak tematski sklop po 60 ur

Študij je namenjen seznanjanju s temeljnimi problemi, s katerimi se ukvarja feminizem na področju politične teorije, analizo klasičnih del s področja politične teorije (kritično branje le-teh s pozicij feminizma) in interpretacijo klasičnih in sodobnih feminističnih del, ki se osredotočajo na probleme političnih pravic žensk, enakosti, enakega položaja moških in žensk v polju politike itn. Slušateljice in slušatelji se bodo seznanili s feminističnimi razmišljanji na področju teorije države in teorije prava ter s poskusi ponovne konceptualizacije pojmov politika, demokracija, enakost itd.

Glavni tematski sklopi: klasična politična misel in ženske (javno in privatno v antični politični misli, ženska narava in družbena struktura); zgodovina feministične politične teorije (Mary Wollstonecraft, Olympe de Gournay in zagovor ali deklaracija pravic žensk, pomen izobraževanja na družbeni položaj žensk, razum, čustva in enakost); feminizem in razsvetljenstvo (Mary Wollstonecraft in Jean-Jacques Rousseau, ženska narava in vloga žensk v družbi); liberalni feminizem (J. S. Mill, Harriet Taylor in politične pravice žensk), sodobna feministična politična misel (feministična kritika dihotonimije javno/privatno, spolna pogodba, feminizem in demokracija, politika telesa, spolne pravice žensk); feminizem in teorija države (socialna država in pravice žensk, država blaginje in pravice žensk, liberalna država in pravice žensk); kritike univerzalističnega pojmovanja državljanstva; univerzalne politične pravice in politične pravice žensk (teorija enakosti žensk in teorija različnosti žensk ter njihove politične pravice); formalno-pravna in dejanska enakost spolov (formalno-pravna enakost ni dejanska enakost, afirmativne akcije, pozitivna diskriminacija, t.i. kvote); feminizem, pravo in politika; ponovne konceptualizacije pojmov politika, demokracija, enakost.

Literatura:

Ažuriran in skupini ter seminarjem prilagojen seznam literature bo objavljen na začetku študijskega leta.

Bacchi, C. L. (1997), *The Politics of Affirmative Action. 'Women', Equality and Category Politics*. SAGE Publications.

Elshtain, J. B. (1981), *Public man, Private Woman*, Princeton Univ. Press.

Footott, H. (2002), *Woman, Europe and the New Languages of Politics*, London, New York: Continuum.

Gal, S. Kligman, G. (2000), *The Politics of Gender After Socialism*, Princeton, Princeton University Press.

Jalušič, V, and Antić G. M (2001), *Women-Politics-Oppurtunities*, Peace Institute, Ljubljana, Peace Institute: Ljubljana.

Hacock, Linda ed. (1999), *Women, Public Policy and the State*, Macmillan education Australia.

Karan, A., ed. (1998), *Women in Parliament: Beyond Numbers*, International IDEA.
Laslett, Brenner, Arat, eds. (1990), *Rethinking the Political. Gender, Resistance and the State*, The University of Chicago Press.
Lister, Ruth (1997), *Citizenship, Feminist Perspectives*, London, MacMillan.
Matland, R. E. Montgomery K. (2003), *Women's Access to Power in Post Communist Europe*, London: Oxford University Press.
Norris, P. and Lovenduski, J. (1993), *Gender and Party Politics*, London, Sage.
Okin, S. M. (1979), *Women in Western Political Thought*, Princeton, NY: Princeton University Press.
Pateman, C. (1991), *Sexual Contract*, Polity Press, London.
Pateman, C. (1989), *The Disorder of Women*, Polity Press.
Philips A. (1998), *feminism and Politics*, Oxford, New York: Oxford University Press.
Philips, A., *The Politics of Presence*, Oxford University Press, Oxford, 1995.
Sevenhuijsen, S. (1998), *Citizenship and the Ethics of Care*, London and New York: Routledge.
Squires, J. (1999) *Gender in Political Theory*, Polity Press, Oxford and Cambridge.
Voet, R. (1998), »Feminism«, in: *Feminism and Citizenship*, London: Sage.
Young, I. M. (1990), *Justice and the Politics of Difference*, Princeton University Press, Princeton.
Yuval-Davis, N. (1997), *Gender and Nation*, SAGE, London, Thousand Oaks, New Delhi.

6. Predmetna skupina:

FEMINIZEM IN PSIHOANALIZA

Izr. prof. dr. Eva D. Bahovec v sodelovanju z doc. dr. Jelico Šumič-Riha, red. prof. dr. Meto Grosman, red. prof. dr. Nevo Šlibar in drugimi sodelavci in sodelavkami.

Študij je namenjen seznanjanju s temeljnimi koncepti feminizma in psihoanalize (kot ene osrednjih teoretskih usmeritev znotraj ženskih študij) in primerjavi ter kritičnemu soočanju z drugimi sodobnimi teoretskimi smermi in tokovi.

Glavni tematski sklopi: feministična teorija, feminizem in psihoanaliza, francoska in anglo-ameriška tradicija; feminizem in psihoanaliza v literarni teoriji; filmska teorija, psihoanaliza, feminizem; ženska seksualnost; materinstvo in reprezentacija.

Literatura:

Ažuriran in skupini ter seminarjem prilagojen seznam literature bo objavljen na začetku študijskega leta.

Adams, P., in Cowie, E. (ur.), m/f. *The Woman in Question*, MIT Press, Cambridge, Mass. 1991.

Assoun, P.-L., *Freud et la femme*, Calmann-L., vy, Pariz 1983.

- Bahovec, E. D. (ur.), *Ženska seksualnost: Freud in Lacan*, Analecta, Ljubljana 1991.
- Benjamin, J., *The Bonds of Love. Psychoanalysis, feminism and the Problem of Domination*, Virago, London 1990.
- Bronfen, E., *Over her Dead Body. Death, Femininity, and the Aesthetic*, Manchester University Press., Manchester 1993.
- Butler, J., *Gender Trouble. Feminism and the Subversion of Identity*, Routledge, London 1990.
- Butler, J., *Bodies that Matter. On the Discursive Limits of »Sex«*, Routledge, London in New York 1993.
- Cixous, H., in Clément, C., *La jeune n, e*, Pariz 1975.
- Chodorow, N., *Feminism and Psychoanalytic Theory*, Yale University Press, New Haven and London 1989.
- Chodorow, N., *The reproduction of Mothering*, University of California Press, Berkley and Los Angeles 1987.
- Dinnerstein, D., *Mermaid and the Minotaur*, Harper and Row, New York 1976.
- Feldstein, R., in Roof, J. (ur.), *Feminism and Psychoanalysis*, Cornell University Press, Ithaca 1989.
- Gallop, J., *The Daughter's Seduction. Feminism and Psychoanalysis*, Cornell University Press., Ithaca 1982.
- Grosz, E., *Sexual Subversions. Three French Feminists*, Allen and Unwin, Sydney 1989.
- Felman, Sh., *What does a Woman Want? Reading and Sexual Difference*, The Johns Hopkins University Press, Baltimore in London 1993.
- Freud, S., *Studienausgabe*, Fischer, Frankfurt, 1969-75.
- Kofman, S., *L' n, gme de la femme*, Galil, e, Pariz 1980.
- Kristeva, J., *La r, volution du langage po, tique*, Sauil, Pariz 1974.
- Kristeva, J., *Pouvoirs d'horreur*, Seuil, Pariz 1980.
- Kristeva, J., *Histoires d'amour*, Deno%l, Pariz 1983.
- Lacan, J., *Štirje temeljni koncepti psihoanalize*, Cankarjeva založba, Ljubljana 1980.
- Lacan, J., *Spisi*, Analecta, Ljubljana 1994.
- Mitchell, J., *Psychoanalysis and Feminism*, Alan Lane, London 1974.
- Rose, J., *Sexuality in the Field of Vision*, London 1986.
- Rose, J., *Ženskost in njeno nelagodje*, ur. Bahovec, E. D., Analecta, Ljubljana 1996.
- Safouan, M., *La sexualit, f, minine dan sla doctrine freudienne*, Seuil, Pariz 1976.
- Seifert, E., *»Was will das Weib?« Zu Begehren und Lust bei Freud und Lacan*, Quadriga, Weinheim in Berlin 1987.

IV. POGOJI ZA VPIS

Pogoj za vpis je univerzitetna diploma s povprečno oceno 8 ali več, aktivno udejstvovanje na področju ženskih študij in preverjeno znanje tujega jezika.

Pogoji za vpis v 3. in 4. letnik doktorskega študija (brez neposrednega prehoda):

- opravljen magistrski študij,
- odobrena doktorska tema.

V. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU OZ. PREHODE MED PROGRAMI IN MERILIH O PREHODIH

obveznosti študentov in pogoji za napredovanje iz letnika v letnik, pogoji za ponavljanje letnika in pogoji za podaljšanje statusa študenta; svetovanje in usmerjanje med študijem

Za napredovanje v drugi letnik magistrskega študija mora študent doseči vsaj 45 kreditnih točk iz opravljenih obveznosti iz predpisanega individualnega učnega načrta.

Pogoji za neposreden prehod na doktorski študij (sprejeti na seji Senata Filozofske fakultete, dne 19.6.2002):

1. Objava članka v mednarodno priznani reviji
Članek naj bo objavljen do prijave za neposredni prehod na doktorski študij oziroma naj bo predloženo potrdilo o sprejetju za objavo.
2. Doseženo število KT kot pogoj za vpis v 3. in 4. letnik neposrednega prehoda doktorskega študija:
 - *Pogoj za vpis v 3. letnik podiplomskega študija:*
 - doseženih 60 KT in
 - povprečna ocena opravljenih obveznosti 9 ali več
 - *Pogoji za vpis v 4. letnik podiplomskega študija:*
 - 90 doseženih KT in
 - odobrena tema doktorske disertacije.

VI. NAČINI IN OBLIKE IZVAJANJA ŠTUDIJA

izredni študij, študij na daljavo; vzporedni, interdisciplinarni, individualni študij

Interdisciplinarni, individualni študij; organizirani seminarji; občasna predavanja domačih in tujih gostov idr.

VII. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Opraviti vse obveznosti vpisane v individualnem študijskem programu ter izdelati magistrsko ali doktorsko delo. Po pozitivno zaključenem zagovoru si kandidatka ali kandidat pridobi pravico do znanstvenega naslova:

VIII. STROKOVNI OZ. ZNANSTVENI NASLOV PO KONČANEM ŠTUDIJU

magister/magistrica znanosti

doktor/doktorica znanosti s področja ženskih študij in feministične teorije

